

ZAÑGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 4 (285) 2025

АРЫСТАНБЕК СТЫБАЕВ

Совершенствование системы оценки
судей как инструмент повышения
качества правосудия 5

БАХЫТЖАН КАРЫБАЕВ

Соттардың моральдық зиянды
өтеу туралы істерді қарау
тәжірибесі 45

АЛМАТ ҚОСМАҒАНБЕТОВ

Заңдық маңызы бар фактілер
заңды мүддені қорғаудың
механизмі ретінде 58

Судьялар мен мәжілісмендер сот реформасының аспектілерін талқылады

ЖОҒАРҒЫ СОТ, ПАРЛАМЕНТ МӘЖІЛІСІНІҢ ЗАҢНАМА ЖӘНЕ СОТ-ҚҰҚЫҚТЫҚ РЕФОРМА КОМИТЕТІ ЖӘНЕ СОТ ӘКІМШІЛІГІ
«ЖҮРГІЗІЛГЕН СОТ РЕФОРМАСЫНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»
ТАҚЫРЫБЫНДА ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ ӨТКІЗДІ.

Іс-шараға Жоғарғы Соттың судьялары, Мәжіліс депутаттары, Сот әкімшілігінің басшылығы, Судьялар одағының, мемлекеттік органдардың, Парламентаризм институтының өкілдері, сондай-ақ адвокаттар мен заң консультанттары қатысты. Отырысты ашқан Комитет төрағасы Снежанна Имашева әділетті сот төрелігіне ұмтылған азаматтар үшін сот реформаларының маңыздылығын атап өтті. Ол Қазақстанның сот төрелігі жүйесін халықаралық стандарттарға сәйкестендіруге бағытталған жаңа тәсілдерді әзірлеу қажеттігіне тоқталды.

Жоғарғы Сот Төрағасы Асламбек Мерғалиев сот жүйесі өкілдері мен парламентшілер арасындағы тұрақты кездесулердің тиімділігін, соның арқасында, атап айтқанда, қоғамның негізгі өтініштерінің бірі – елордада үш кассациялық сот құру жобасының жедел жүзеге асырылғанын айтып өтті. Енді кассациялық қарау тәртібі бір қалыпқа келтіріліп, азаматтардың кассациялық сотқа тікелей жүгіну мүмкіндігі туып, шағымдар тараптардың қатысуымен алқалы түрде қаралатын болады.

Сондай-ақ спикер өз сөзінде әкімшілік істер бойынша эксаумақтық соттылықтың іске қосылғанын, қамауға алуға балама ретінде татуластыру рәсімдері мен электронды бақылау құралдарын қолданудың өсуін атап өтті.

Сонымен қатар, ол сотталғандардың шартты түрде мерзімінен бұрын босату және жазаны жеңілдету туралы өтінішхаттарын алқабилер сотының қатысуымен қарау бойынша алдағы пилоттық жобаны баяндады.

А.Мерғалиев жүргізіліп жатқан реформалар Қазақстанның құқықтық мемлекет ретінде

үдемелі дамуының негізі, азаматтардың құқықтарын қорғаудың кепілі және сот жүйесіне сенімін арттыруға бағытталған заң үстемдігін нығайтуға арналғанын атап өтті.

Отырысқа сондай-ақ Жоғарғы Соттың судьясы, Сот төрелігінің сапасы жөніндегі комиссияның төрағасы Арыстанбек Стыбаев қатысып, комиссияның қызметіне тоқталса, Сот жюриінің мүшесі Нұржан Қайыпжан судьяларды тәртіптік жауапкершілікке тартудың жаңа тетігін таныстырды.

Талқылау барысында сот ісін жүргізудің өзекті мәселелері қозғалып, сот жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар айтылды.

Дөңгелек үстел барысында Сот әкімшілігінің басшысы Наиль Ахметзакиров қатысушыларды Жоғарғы Соттың ахуалдық орталығының жұмысымен және жаңа IT-шешімдерімен таныстырды. Олардың қатарында – мәтінді автоматты түрде жазуға арналған жасанды интеллект элементтері бар аудио-бейне жазбаның жаңа буынының прототипі, сондай-ақ азаматтық істер бойынша «АРД алқалық құрамы» жобасы бар.

Сонымен қатар, инновациялық цифрлық шешімдер ұсынылды: «Төрелік 2.0» IT-жүйесі, «Сот практикасы» аналитикалық модулі, азаматтық істердің нәтижесін болжауға арналған жасанды интеллектке негізделген сервистер, сот актілерін деперсонификациялау және онлайн сот ісін ұйымдастыру.

- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҒАРҒЫ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ СОТЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАС ПРОКУРАТУРАСЫ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘДІЛЕТ МИНИСТРЛІГІ
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
- ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
- Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС / РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Әмір Досжан Сарманқұлұлы
Қазақстан Республикасы Судьялар
одағының Төрағасы
Председатель Союза судей Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы
Қазақстан Республикасы
Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда
Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы
Қазақстан Республикасы
Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда
Республики Казахстан

Асыллов Берік Ноғайұлы
Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Сәрсембаев Ерлан Жақсылықұлы
Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ректоры
Ректор КазНУ им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы
Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального
университета им. Л.Н.Гумилева

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Борчашвили Исидор Шамилович
з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Қылмыстық құқық»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела
«Уголовное право»

Елубаев Жұмагелді Сәкенұлы
з.ғ.д., проф. / д.ю.н, проф., «Инвестициялық құқық»
және «Жер қойнауы жөніндегі құқық» бөлімдерінің
жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела
«Инвестиционное право» и «Право о недрах».

Қоғамов Марат Шекішұлы
з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Қылмыстық процесс»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела
«Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич
з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Әкімшілік құқық және
әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Административное
право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна
з.ғ.д., проф./ д.ю.н., проф., «Жеке құқық»
бөлімінің жауапты редакторы
Ответственный редактор раздела «Частное право»

Подопригора Роман Анатольевич
Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының
судьясы, з. ғ. д., проф., «Әкімшілік құқық» бөлімінің
жауапты редакторы
Судья Конституционного Суда Республики Казахстан,
д.ю.н., проф., Ответственный редактор раздела
«Административное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің бас редакторы
д.ю.н., проф., Главный редактор раздела
«Частное право»

Ударцев Сергей Федорович
Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының
судьясы, з. ғ. д., проф., «Конституциялық құқық»
бөлімінің жауапты редакторы
Судья Конституционного Суда Республики Казахстан,
д.ю.н., проф., Ответственный редактор раздела
«Конституционное право»

Журнал Қазақстан Республикасы
Мәдениет, ақпарат және қоғамдық
келісім министрлігінде тіркелген.
Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, куәлік
2001 жылы 25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ

«Қазақстан Республикасы
Судьялар одағы» РҚБ

ШЫҒУЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Бас редактор: **А.К. Беркімбаева**
Дизайн және беттеуші: **Г.А. Джаббарова**

Редакцияның мекен-жайы:

050050, Алматы қ., Ақкент ш/а, 32.

Материалдарды **zanger-press@mail.ru**
электронды почтасына жолдау керек.

Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен
алып қолданылды.

«Print House Geron»
баспаханасында басылды
Алматы қаласы,
Помяловского к-сі, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні

04.04.2025 ж.
А-4 форматы қағазы жылтыр,
офсеттік баспа,
Таралымы: **3179 дана**
№ 440 тапсырыс

Журнал зарегистрирован
в Министерстве культуры,
информации и общественного
согласия Республики Казахстан.
Свидетельство о постановке на учет
№ 2158-Ж от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ

РОО «Союз судей
Республики Казахстан»

ВЫХОДНЫЕ ДАННЫЕ

Главный редактор: **А.К. Беркімбаева**
Дизайн и верстка: **Г.А. Джаббарова**

Адрес редакции: 050050
Республика Казахстан.
г. Алматы, мкр. Аккент, д.32.

Материалы присылать

по адресу: **zanger-press@mail.ru**

Нарушение авторских прав и смежных
прав предусматривает ответственность
в соответствии с законами РК.
Мнения и взгляды, содержащиеся
в данном журнале, могут не совпадать
с официальной позицией редакционной
коллегии журнала и отражают авторскую
точку зрения.
Использованы фотоматериалы
из открытых информационных источников.

Отпечатано в типографии

«Print House Geron».
Адрес: г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.
Сдано в печать: 04.04.2025 г.
Формат А-4. Бумага мелованная,
печать офсетная, 5,5 п.л.
Тираж: **3179 экз.**
Заказ № 440

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

СОТ БИЛІГІ / СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

Арыстанбек Стыбаев

Совершенствование системы оценки судей как инструмент
повышения качества правосудия5

Рахимбек Мамырбаев

Казахстан: кардинальные перемены в борьбе
с пытками и защите прав человека8

Асем Рамазанова

Повышение профессионального уровня судей на базе
Учебного центра суда 11

Ләззат Мамырбаева

Мемлекеттік тілге лайықты құрмет керек 14

Алтынгүл Назаркулова

Сот жүйесіндегі жемқорлыққа қарсы күрес – мақсатты бағдар 16

Абай Жарылқасын

Для стабильного функционирования судебной системы 18

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ІС ЖҮРГІЗУ

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕСС

Бердибек Мустафин

Мотивированная позиция административного органа
в административном судопроизводстве22

Динара Нурлыбаева

Единообразие административных процедур в Республике
Казахстан: нововведения и международный опыт.....24

Айбек Амангелдин, Мадина Кобжанова

Әкімшілік сот ісін жүргізуде салынған ақшалай өндіріп алуды
азайту және оны төлеуден босату тетіктері.....26

Рсалды Какишева

Несовершенство камерального контроля
как административной процедуры30

Гульмира Юсупова

Подсудность административных дел34

Айгуль Акпанова

Экстерриториальная подсудность
по административным делам37

Сымбат Укин

О некоторых вопросах соотношения категорий
«прекращение действия правовой нормы»
и «утрата юридической силы правовой нормы»39

АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС

Бахытжан Карыбаев

Соттардың моральдық зиянды өтеу туралы
істерді қарау тәжірибесі45

Сақыпжамал Дәріқұлова

Қоғамдық жұмысқа тартуда құқық бұзушының
қалауы ескеріледі47

Мұрадым Тлепов

Споры, связанные с защитой интеллектуальной
собственности: история и современность49

Руслан Демеуов

Әкімшілік ұстап алуды жүзеге асыру кезінде
зандылық кепілдігін қамтамасыз ету маңызды.....53

Алмат Қосмағанбетов

Зандық маңызы бар фактілер заңды мүддені
қорғаудың механизмі ретінде58

Калижан Кобландин

Правовые основы использования средств
беспилотной авиации в Казахстане60

Елена Нестерова

О взыскании упущенной выгоды, понесенной вследствие
неправомерного поведения государственных органов.....63

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ / УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС

Асланбек Дюсингалиев

Алқабилер сотының ерекшелігі69

Марат Когамов

Замена и отвод присяжного заседателя
от участия в рассмотрении уголовного дела72

Сардар Есенгельдиев

Актуальные вопросы совершенствования уголовного
законодательства, как путь к созданию
благоприятного бизнес-климата78

Жанибек Сейтжапаров

Кәмелетке толмағандарға жаза
тағайындау тәжірибесі.....82

Сандуғаш Избағамбетова

Қылмыстық жаза тағайындаудағы кейбір мәселелер84

Айжан Бесеева

Предупреждение преступлений, совершаемых
в сфере незаконного оборота наркотических средств
и психотропных веществ87

СОТ БИЛІГІ СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

